

THESES PHILOSOPHICÆ,

Quas A. P. D. O. M. ingenui aliquot
Adolescentes Laureæ Magisterialis
CANDIDATI,

In celeberrimo Collegio MARISCHALLANO
Universitatis CAROLINÆ ABRE-
DENENSIS ad diem 23 Maii,

Publicè propugnabunt, horis & loco solitis.
Præside GEORGIO PEACOCK

*Nos & refellere sine pertinacia, & refelli sine iracundiâ
parati sumus. Cic. Tuscul. Quæst.*

*Nulli me mancipari, nullius nomen fero, multum mag-
norum virorum Iudicio credo, aliquid & meo ven-
dico. Seneca.*

*Nihil infalicius iis ingeniis, quæ mordicus tenent majores
nostros nihil ignorasse. Scalig.*

ABREDEIS, Excudebat IOANNES FORBESIUS, URBIS
& UNIVERSITATIS Typographus, Anno Dom. 1689.

AMPLISSIMO, CLARISSIMO & NOBILISSIMO DOMINO,

D. ROBERTO

Vicecomiti de ARBUTHNOTT, D. de
Innerbervie, Inclytæ ARBUTHNOTORUM
 gentis principi; *Pietatis & Justitiæ assertori*
strenuissimo: Musarum fautori propensissimo,
Mæcenati perpetim colendo.

Theses hæc Philosophicas in deditissimi affectûs & sempiternæ
 obſervantiæ monumentum. D. D. C. Q.

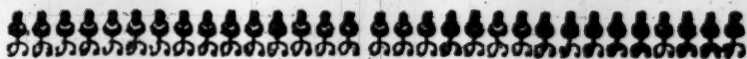
GEORGIUS PEACOCK PRÆSES.

C A N D I D A T I.

Alexander Farquhar,
 Alexander Lindsay,
 Alexander Rose,
 Alexander Thomson *maior*,
 Alexander Thomson *minor*,
 Alexander Walker,
 Georgius Ellis,
 Georgius Gordon,
 Gulielmus Angus;
 Gulielmus Chessor,
 Gulielmus Davison,
 Gulielmus Gray de *Hauckersfoun*,
 Henricus Farquhar,
 Jacobus Clerk,
 Jacobus Horn,

Jacobus Irving,
 Jacobus Maitland,
 Ioannes Carnegie,
 Ioannes Rose *maior*,
 Ioannes Rose *minor*,
 Ioannes Moir,
 Patricius Robertson,
 Patricius Scot,
 Robertus Blenshell,
 Robertus Gordon,
 Robertus Reid,
 Robertus Scot,
 Thomas Alexander,
 Thomas Kinneir,
 Thomas Melvill.

THESES

THESES PHILOSOPHICÆ.

IN omni ævo sælices quidam extiterunt animi, speciali nomine dicti Philolophi, qui veritatem quasi è *Democriti* puteo eripere conati sunt; atq; magno Philolophiæ incommodo prohi dolendum est! non omnes ipsius excultores æquè sælicem inivisse methodum in veritate investigandâ: unde quidam affirmabant eam nec inveniri nec percipi posse; alii autumabant se verum adinvenisse & *Dogmatici* vocabantur, è quibus pullularunt *Peripatetici* & *Stoici*, qui in varias sectas & sectarum minutias divisi sunt, donec tandem emerferit nobilis *Verulam*: qui ausu heroico novam tentare viam est aggressus, in cujus novo organo seu logicâ pro scopo sibi proponit, non invenire argumenta sed artes, non rationes probabiles, sed indicationes operum naturæ quæ mentem convincunt, & in ordine demonstrandi non uti syllogismo, sicuti ac in Logicâ vulgari, sed inductione idque castigatissimâ. Ab hoc artium & scientiarum instauratore, multum lucis sceneratus est *Clariss. Cart.* qui logicam quandam novam, sub *Metaphysicæ* vel meditationum nomine invexit, *Verulamium* eatenus imitatus, quod novam Philosophiam a fundamentis excitaturus, seponere voluerit omnia præjudicia, & quodam principio firmo detecto, huic tanquam basi, reliquam superstruere molem decreverit: non eandem tamen viam quam *Verulamius* est ingressus. cum enim ille auxilia a rebus ad perficiendum intellectum perierit, hic vero satis præsidii esse autumabat in ipsa cogitatione, ut mens possit vi suâ, in omnium rerum cognitionem pervenire; similem ferè methodum proposuit, novus quidam author, in libro cui titulus *Med. mentis & corporis*, præstantissimam sciz. quam in hac vitâ inire licet viam, esse inventionem veritatis per nos ipsos, adeo ut veritas in eo consistat quod potest a nobis concipi, & falsitas in eo quod non potest concipi, in hoc *Cartesium* est sequutus, quod veritates conatus sit detegere ex semetipso, sed non ex principiis æquè certis & stabilibus:

ut igitur in tantâ varietate, quidpiam a nobis determinetur, cum *Cart.* concludimus, ritè Philosophanti, semel in vitâ de omnibus esse dubitandum, primam totius Philosophiæ basin & veritatem esse, quod nos qui cogitamus sumus seu existimus, in rerum naturis investigandis non standum esse a testimonio sensuum, sed rationis. Et proinde quicquid clarè & distinctè concipimus, id esse verum, vel cum autore *Med. mentis & Corporis*, quicquid a nobis potest concipi, illud esse verum, & quicquid non potest concipi, illud esse falsum.

II. Ut pomœria nostræ cognitionis extendamus & aliquid huic fundamnto imponatur, examinantes quoniam sumus nos qui de omnibus aliis rebus dubitamus, deprehendemus nullam extensionem, nec figuram, nec quidpiam simile quod corpori tribuitur, ad mentis naturam pertinere, sed cogitationem solam, quæ proinde prius & certius, quam ulla res corporea cognoscitur; mens igitur vel spiritus est substantia cogitans, spiritus itaque non potest cogitatione spoliari, cogitationes particulares & ideæ mentis humanæ, sunt totidem modi, qui limitant & determinant cogitationem in genere; si has ideas examinemus, unam inter eas inveniemus entis summè potentis & summè perfecti, in qua continetur existentia non tantum possibilis, sed omnino necessaria & æterna, & cujus objectivæ perfectiones longe excedunt vim omnis rei creatæ; unde mens certa evadit, Deum existere: Existentia itaque summè numinis, validis argumentis, non solum a prima hac Philosophiâ deductis, sed & etiam ab universali hominum suffragio, & admirabili fabrica & constitutione rerum creaturarum comprobatur. Dei idea neque est factitia, neque adventitia, sed altè radicata & impressa animabus omnium hominum. Ex hisdem principiis colligimus, Deum esse mundi creatorem & has substantias cogitantes alligasse corporibus extensis & figuratis, quarum unio consistit in reciproco commercio cogitationum unius & motuum alterius. Sedes animi non est in toto corpore, non est extra cerebrum, non in glandula pineali ut vult *Cart.* sed est in illa portione cerebri, quæ est inter cerebrum & cerebellum, quam *Clariss. Willijus Med.* vocat medullam oblongatam seu corpora sitata.

III. Nulla res æquabilis inter homines est distributa quam bona mens, & vis iudicandi, & verum a falso distinguendi, quæ proprie

proprie vocanda est bona mens seu recta ratio, videtur esse aequaliter a Deo, menti indita, unde opinionum nostrarum diversitas, non exinde oritur, quod alii aliis majori rationis vi præditi simus, sed tantum ex eo quod cogitationes nostras non per eadem vias ducamus, nec relictis præjudicatis infantiae opinionibus, sequamur intellectus faciem, & claris & distinctis nostris perceptionibus unice demus assensum. Menti huic æqualiter inter homines distributæ, variorum insunt functiones & facultates, ut imaginatio, memoria, Sensatio, intellectus & voluntas; imaginationis distinctionem a puro intellectu, optimè illustrat *Cart.* per exemplum chiliogoni & trianguli. Memoria est tum corporea tum spiritualis, corporea est vis illa in cerebro, quæ valet suos meatus & poros de novo aperire: datur etiam memoria spiritualis, quæ consistit in peculiari illa mentis vi, quæ cognoscit, utrum res de quâ cogitat, sit novum aliquod objectum necne. Sensatio perficitur ope spirituum animalium, qui a cerebro per nervos descendunt, & secundum varias impressiones in organis externis, productas, tota sensationum oritur varietas; sensus vulgariter numerantur 5, possunt tamen ad unum nempe tactum revocari, & cum fidelissimi sint servi & ministri a Deo concessi, quibus mens corpori unita, recipit impressiones objectorum externorum, non sunt fallaces, neque eorum pomœria latius extenduntur, quam ad res materiales percipiendas, quarum nihilominus natura neutiquam a sensibus dijudicari valet.

IV. Imaginatio, memoria, sensatio, menti separatæ a corpore neutiquam conveniunt: solæ itaque facultates a mente inseparabiles sunt intellectus & voluntas, quæ sunt quasi rivuli a cognitionis perenni fonte & scaturigine promanantes. Intellectus perceptio, non nisi ad ea pauca se extendit quæ illi offeruntur, voluntas vero multo latius extenditur, nempe sæpiusne ultra ea quæ clarè percipimus, summa itaque in homine est perfectio, quod agat per voluntatem *i. e.* libere, atque ita peculiari quodam modo, sit author suarum actionum, & ob ipsas laudem mereatur, & quod in homine detur libertas, adeo manifestum est, ut inter primas & maxime communes notiones, quæ nobis sunt innatæ, sit habenda. Ex spontaneo hoc principio, pullulant actiones humanæ, quarum bonitas & malitia est commensuranda, neque secundum beneplacitum Divinum.

divinum, vel ~~divinitus~~ vel supremi magistratus iussa, sed ex præscriptis rectæ rationis, vel conformitate cum naturâ rationali Dei. Quæmadmodum ac datur bonitas ac malitia in actionibus humanis, sic & etiam in rebus, bonitas est affectio entis, & omni enti propriè dicto convenit, malum vero id est defectus bonitatis debet, licet frequenter enti competat, tamen non est numerandum inter affectiones entis, quia non recipitur cum ente. Malum non est quid positivum sed privativum.

V. Varia & diversissima in omni seculo, fuisse Philosophorum placita, de rerum materialium principiis, dum alii cum *Epicuro* & *Dem.* pro primis principiis habebant atomos & inane, alii *Chymicorum* decantata principia, *Sal, Sulphur & Mercurium* admitterebant, alii demum cum *Arist.* *Peripateticorum* *Coryphæo*, materiam dictam primam & formas substantiales propugnabant, sed cum à sagacissimis naturæ mystis, merito habita sint hæc varia Philosophorum principia, vel pro falsis, vel pro inutilibus ad explicanda rerum naturalium Phænomena, igitur cum *Clariss. Cart.* concludimus, rerum materialium principia esse materiam ejusdemque modos, nempe motum, quietem, figuram situm &c. Per materiam nihil aliud quam substantiam a Deo creatam, & trinâ dimensione præsitam intelligimus, cuius essentiam nec in sensibilitate vel divisibilitate &c. Sed in solâ partium extensione consistere autumamus.

VI. Inter materiæ modos, præcipuus est motus, cui licet perquam obviu sit sensibus nostris, vix tamen quod sciam ab ullo Philosopho, ritè illustrata est ipsius natura, plane obscuram reliquit *Arist.* dubiam & incertam *Ep.* & *Alphon.* *Boellus* pariter, ex sua def. quod sit *Transitus successivus ab uno ad alium locum, in aliquo determinato tempore, excurrendo successu contactibus, partes omnes loci* Et demum *Cart. & Robault.* ex ipsorum definitionibus, variis difficultatibus obnoxiam reliquerunt, sed ne in incerto maneat, quænam sit ejus natura, cum *Cart.* affirmamus, motum esse translationem unius partis materiæ &c. Motus non est de essentia materiæ, neque ullus datur præter localem. Nullum corpus potest moveri nisi per circulum. Omnes motus qui passim in corporibus adscribuntur & fugæ vacui, difficultè explicantur, per aeris gravitatem & elasticitatem.

VII. Pulcherrima & ingeniosa est illa Hypothesis *Cart.* quæ mandum

mundum hunc aspectabilem dividit, in varios vortices, ex triplici materiâ conflatos, ex quâ sol, stellæ fixæ & omnes Planetæ conflatî sunt, inter hos Planetas continetur terra, olim stellâ fixâ, quæ maculis incrustata planeta evasit: Terra non in planum expotrigitur, & ipsi motus (non tremor seu concussio) sed & etiam Pythagoricus est concedendus, luna non habet lucem aliquam propriam, sed mutuatiâ a sole, est figuræ scabræ & inæqualis, portiones albicantes lunæ sunt terra arida, & maculæ perennes sunt lacus & maria.

VIII. Nullum ferè naturæ phenomenon, tantopere exercuit Philosophorum ingenia, ac fluxus & refluxus maris, quidam autumabant terram esse animal, quod inspirando & expirando fluxum & refluxum cauaret, alii ingentem vorticem prope *Norvegiam*, qui sex horis, aquas rapiat & totidem expuat, causam dixere. Alii ex perspectâ connexionē, hujus fluxus & refluxus cum motu lunæ, a quadam occulta sympathiâ, quæ inter eam & aquas intercedit, illum derivari contendunt: Alii astruunt hanc inrumescentiâ & detumescentiâ maris, cum *Cart.* oriri, a pressurâ materiæ celestis super aquas marinas, ob lunæ præsentiam: incertum itaque videtur, quid in tantâ opinionum varietate determinandum sit, probabiliorē itaque amplectimur & hypothesein hanc *Cart.* tanquam ingeniosam admittimus. Maris & omnium liquidorum superficies est rotunda, Mare non est majoris altitudinis, quam terræ littora, terra itaque & aqua, ejusdem ferè sunt altitudinis ubique, exceptis montibus excelsis, frustra itaque recurritur ad miraculosam aliquam providentiâ, quâ coeretur Oceani in terras exundatio & telluris diluvium, cum terra & aqua habeant superficiem sphericam. Partes superiores aquarum, gravitant in inferiores. Aqua marina gravior est quam aqua dulcis, & una marina, altera est gravior. Fontium origo est partim a mari vel subterraneis aquis, partim a pluviis & rosæ terram humectantibus.

IX. Medicinam multiplici & variâ experientia inventam, auferunt *Hipp.* & *Gal.* diciturunt *Heru. Pecquet.* & *Stem*, locupletarunt *Willis.* & varii alii. Sanguis perpetuo motu, quoad animal vivit, transit ab arteriis in venas, & ex venis motu refluxo, iterum in cor pergit, quantitas sanguinis implentis cor in diastole, & exeuntis per systolen, singulis pulsibus, exactè mensurari non potest quia

quia variat pro vario cordis statu, animaliumque temperamento, aetate &c. Multum recipi & expelli, ex sectionibus vivis ad oculum patet, sed eâ copiâ non peragitur in sanis, ubi cor quietius est, veteres guttulam unam vel alteram sufficere arbitrabantur, recentiores inter quos *Cari*, volunt guttulam unam vel alteram rarefcere, ut cor impleat, alii per uncias, drachmas, scrupulos, calculum ponunt; cum itaque pulsationes cordis unâ horâ, ex observatione *Harvei* sint circiter 2000, positâ universi sanguinis in corpore contenti mensurâ ad liëras 15, sequetur omnem corporis sanguinem, vel intra horam, vel sesquihoram, cor permeare. Ciborum mutatio in chylum, perficitur vi humoris cujusdam acidi, delitescents in stomachi plicaturis, & non ab ipsius calore.

X. Disciplinæ Mathematicæ, certitudine & evidentia, omnibus aliis scientiis facillè præcellunt, quarum puræ & simplices species sunt Arithmetica & Geometria, hujus objectum est quantitas discreta, illius continua, cujus tres species numerantur a *Geometris*, linea, superficies & corpus. Punctum seu indivisibile est initium omnis lineæ, dantur lineæ incommensurabiles, sicuti latus quadrati & diagonalis: Angulus contingentia, per rectam lineam dividi non potest, nec in eo designari potest ullus angulus rectilineus quantumvis acutus.

Propositiones sequentes in publicâ disputantium diatribâ, Candidati illustrabunt.

1. *Potest homo stare rectus & quoad caput & quoad pedes.*
2. *Parallela productæ tandem conveniunt.*
3. *Nullum pavimentum ad libellum compositum, est planum.*
4. *Vas in sublimiori loco positum, minorem portionem liquoris continet, quam si in inferiore ponatur.*
5. *Qualibet horâ, est omnis hora.*
6. *Duo homines eodem tempore & loco nati, licet unâ moriantur, discrepabunt numero dierum.*
7. *Potentia & vis unius hominis, potest exæquari potentia) 100000 hominum.*
8. *Potentia quæ seipsâ arena granulum potest movere, aliud corpus tantæ capacitatis ac est sphaera fixarum eloco moveret.*

FINIS.

